

17. Kyrkan som förmedlare av heliggörelse och nåd

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ

Basileios den store, Johannes Chrysostomos, Gregorios Teologen

Människan förmår inte själv rena sig från synden, "klä av sig den gamla människan" (jfr Kol 3:9), och ingen kan ens "säga: 'Jesus är herre', om han inte är fylld av den heliga anden" (1 Kor 12:3).

Den Guds helgande kraft som gör det möjligt för oss att nå frälsning kallas **nåd**. Gud är nådens källa: "Guds Faderns nåd" upprepas ofta i aposteln Paulus skrifter. Samtidigt är nåden en yttring av Guds människokärlek.

Nåden är oundgänglig för frälsningen, ty med egna krafter skulle människan inte kunna vara i förening med Gud eller komma till Honom. Ingen kan förtjäna Guds nåd, utan den är en Guds gåva åt människan. Ingen människa kan heller med egen hjälp uppnå ett sådant tillstånd, att Gud skulle vara förpliktigad att frälsa henne. Nåden är universell och allt överskylande, men den tvingar ingen till frälsningen, utan människan måste själv välja. Människan är enligt vår tro fri att svara på Guds nådekallelse. Kallelsen riktar sig till alla (Upp 3:20), men människan kan motsätta sig den (Apg 7:51). Guds kraft är ändå större än människans. Såvitt människan uppvisar en vilja och strävan att räddas, kommer nog Guds nåd till hennes hjälp.

Kristus grundade så sin **Kyrka** på jorden i syftet att den, genom sakramenten, skulle utdela nåd åt dem som längtar efter nåd. Kyrkan, den av Kristus grundade synliga förmedlaren av nåd, är alltså gemenskapen av dem som tror på Kristus, och till Kyrkan hör alla förnuftsmässiga och fria, på Kristus troende varelser. Kyrkan, församlingen, är "hans [Kristus] kropp, fullheten av honom som helt uppfyller allt" (Ef 1:23). Också de hädangångna har delaktighet i Kyrkan (Ef 1:10).

Därför görs också en åtskillnad mellan den jordiska, synliga och kämpande församlingen och den himmelska, jublande församlingen. Den jordiska Kyrkan, som står i förening med den himmelska, helgar människorna genom tros läran och sakramenten.

Kristus är Kyrkans huvud och Kyrkan är **Kristi kropp**. Till följd härav är Kyrkan en. Denna enhet är å ena sidan en inre enhet, ty Kristus, Kyrkans huvud, och den helige Ande, Kyrkans livgivare, är ett. Denna enhet blir verklighet på ett hemlighetsfullt sätt särskilt i den heliga nattvardens mysterium, i vilket Kyrkans fristående, enskilda medlemmar bokstavligen förenas med Kristus. Till det yttre tillkännager vi enheten bl.a. genom en gemensam tro bekännelse, genom en gemensam gudstjänstordning och genom ett gemensamt episkopat.

Kyrkan är **helig**. Kristi renande och helgande offer gör genom sakramentens förmedling också Kyrkans enskilda medlemmar rena och heliga. När vi syndar lösgör vi oss från Kyrkans verkliga gemenskap, men genom biktens (ångerns) sakrament kan vi vända tillbaka till heligheten och renheten. Därför sägs det också i avlösningens bön: "...Må Han försona dig med sin heliga Kyrka och förena dig med henne i Kristus Jesus."

Kyrkans helighet innebär också att Kyrkan är ofelbar. Ofelbarhet betyder i sin tur att Kyrkan bevarar hela sanningen i sin lära. Enligt vår tro kommer Kyrkans ofelbarhet här i världen till uttryck främst i de allmänna kyrkomötena. På ett särskilt sätt manifesterar den sig emellertid i mysterierna, som är verkliga även då när vi människor till följd av synden inte orkar upprätthålla vår helighet. Mysterierna gör det möjligt för oss att om och om igen återvända till Kyrkans verkliga gemenskap.

Kyrkan är **katolsk**, alltomfattande, inte bara här i världen utan också i himmelen. Den verkliga Kyrkan begränsar sig sålunda inte till plats, folk eller ens till tiden. Alla på Kristus troende utgör Kyrkans medlemmar, och det är Kyrkans

medlemmars skyldighet att föra ut evangeliet till hela världen. Också här kommer Guds nåd till hjälp, vilket den första pingstens under vittnar om, då den helige Ande gav tungomålstalandets gåva åt apostlarna.

Kyrkan är också **apostolisk**, ty som hennes första jordiska ledare fungerade apostlarna, som Jesus själv hade insatt i tjänst, och alltjämt är i hennes ledning biskopar, som historiskt är apostlarnas efterföljare i enlighet med den s.k. apostoliska arvsföljden (successio apostolica).

Den apostoliska naturen framhåller också Kyrkans missionsuppdrag: den är sänd till hela världen för att förkunna och fördela frälsning. Det grekiska ordet 'apostolos' betyder budbärare.

Gudsmodern av Vladimir

18. Mysterierna som nådens redskap

Enligt vår tro utgör Kyrkan en gemenskap av alla dem som tror på Kristus, och genom den blir vi delaktiga av Guds frälsande nåd. Nåden är verksam överallt, men alldeles särskilt i **mysterierna** eller sakramenten.

Dessa förrättningar kallas mysterier, hemligheter, eftersom människan varken kan åstadkomma eller hennes förstånd fatta det som sker i dem. Vi tror också, att Jesus Kristus själv har gett befallning om att förrätta mysterier och att de är nödvändiga för vår frälsning. Gud vill att varje människa av sin egen fria vilja skulle närma sig Honom och be Honom om hjälp. Mysterierna är till för att vi skall kunna utföra vår del: närma oss "med gudsfruktan, tro och kärlek".

Förrättade på ett riktigt sätt är mysterierna reella, inte endast symboliska handlingar. Genom människans kroppsliga sinnen förmedlas Guds osynliga, rättfärdiggörande och heliggörande nåd, och genom dem blir människan i tro gjord delaktig av Frälsarens återlösande verk, och förenas med Gud.

I kraft av prästämbetets mysterium är den rätte förrättaren av mysterierna en biskop eller präst. Ändå är denne bara en förmedlare, ett redskap i Guds hand, och inte den som förverkligar mysteriet. Johannes Chrysostomos har sagt: "Gud är verksam också genom de ovärdiga", och: "Prästen lånar ut sin egen tunga och överlämnar sin egen hand." Om förrättaren är "en till sitt ämbete kanoniskt vigd och i tjänst varande präst eller biskop", behöver ingen tvivla på mysteriets giltighet, ty dess verkliga förrättare är enligt sitt eget löfte Gud själv. Av denna anledning används i den ortodoxa kyrkan passiva verbformer ("döps...") och inte aktiva ("jag döper...") när mysterier utförs.

Vi tror också att ett mysterium alltid har inverkan på mottagaren, till frälsning för den troende, som rätt har förberett

sig, men i annat fall till dom: "Ty den som äter och dricker utan att tänka på vems kropp det gäller, han äter och dricker en dom över sig" (1 Kor 11:29).

Det viktigaste av mysterierna är Herrens heliga nattvard, som bokstavligen förenar oss med Jesus. Egentligen kretsar alla Kyrkans övriga sakrament och heliga förrättningar runt nattvarden och utgör på ett eller annat sätt en inledning till den, genom att de hjälper oss att rätt ta del av detta största av sakramenten.

Mysteriernas antal är i den ortodoxa kyrkan sju, vilket överensstämmer med alla de s.k. gamla kyrkornas praxis. Talet sju är erhållet från Gamla testamentet. "Visheten har byggt sig ett hus, hon har huggit ut sitt sjutal av pelare" (Ords 9:1) tolkas gärna till att åsyfta Guds Kyrka och hennes sju mysterier. Den ortodoxa kyrkans sju mysterier är: dopet, myrrasmörjelsen, nattvarden, bikten, äktenskapet, prästvärdigheten och de sjukas smörjelse.

* * *

Dopet är det första mysteriet, eftersom det är en ovillkorlig förutsättning för medlemskap i Kyrkan och för deltagande i nattvarden. Jesus har sagt: "Den som tror och blir döpt skall räddas, men den som inte tror skall bli dömd" (Mark 16:16).

Dopet är unikt och det förrättas aldrig en andra gång. Barn till kristna föräldrar döps kort efter födseln, ty dopet utgör den enda säkra vägen till gemenskap med Gud. I nödfall, då dödsfara hotar, är också varje lekman skyldig att förrätta dopet. Dopet är alltså det enda mysterium vars förrättare inte ovillkorligen behöver vara en biskop eller präst.

Innan Jesus uppsteg till himlen sade Han till sina lärjungar: "Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er" (Matt 28:19-20). Genom dopet blir

människan en lärjunge som har möjlighet att lära sig "alla bud". Dopet är inte heller ett tecken på en färdig, fullkomlig tro, utan ett tecken på att man gett sig ut på lärandets väg. Dopet kallas "pånyttfödelsens tvagning", ty det tvättar människan ren från synden.

Dopet utförs genom en trefaldig nedsänkning, men om detta inte är möjligt, räcker det med att tre gånger stänka vatten på dopkandidatens huvud.

Nedsänkningen skildrar den förutvarande, under synden ställda människans död och den nys födelse. Trefaldigheten påminner oss om Jesu befallning att döpa "i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn", alltså om Treenigheten, men också om Jesu tre dagar i graven och om Hans uppståndelse. Döden och graven innebär ju för varje människa en förnyelse av den gamla kroppen, och ett stigande in i det eviga livet.

Till dopets förberedande del hör exorcismerna, i vilka man ber Gud att befria människan från all påverkan av den onda; löftena att överge det onda och förenas med Kristus; samt läsningen av trosbekännelsen som ett tecken på att man vill ansluta sig till den rätta tron. Vid barndop avges löftena och läses trosbekännelsen för den som skall döpas av en fadder, som också tar på sig ansvaret för att barnet blir rätt undervisat. Allt detta kallas för undervisning eller katekisation, för när det var vuxna som skulle döpas förrättades de här skilda delarna på skilda dagar och till dem hörde - och hör också nuförtiden - en undervisning av tron.

Till dopets förberedande del hör också smörjandet av dopkandidatens kropp med olivolja. Denna smörjelse påminner om den olivkvist som duvan förde med sig åt Noa som ett tecken på att syndafloden hade upphört. Oljan betecknar också all slags välmåga, hälsa och välstånd. Som en föregripande åtgärd kan man också se helgandet av vattnet. De böner som här blir lästa är likadana som de böner som ingår i den stora vattenhelgelsen som förrättas på trettondagen. Till dopets förberedande förrättningar kan man väl också räkna bönerna på

den första dagen efter att barnet fötts, namngivningen på den åttonde dagen, samt mottagandet av barnet i kyrkan på den fjortionde dagen efter dess födelse.

Efter dopet följer en hårklippning, som tecknar inträdandet i Kristi tjänst. Denna sed bygger på den forntida sedvänjan att klippa håret på slavar och soldater som ett tecken på underdånighet.

* * *

Genom dopet blir människan en lärjunge och renas från allt som hindrar gemenskapen med Gud och Kyrkan. I allmänhet åtföljs dopet omedelbart av ett annat mysterium, vanligtvis kallat för **myrrasmörjelsen**.

Det här mysteriet utvecklar det nya liv som fått sin början i dopet till en personlig gärning, det liksom fäster människan vid det nya livet. Samtidigt förmedlar det den helige Andes nådegåvor åt människan, vilka är oundgängliga för att erhålla tro och lära sig ett rätt liv.

Den rätta förrättaren av myrrasmörjelsen är biskopen. Under Kyrkans första tider förrättade apostlarna och biskoparna, de förras efterträdare, detta sakrament när de färdades runt i sina stift, men när de döptas antal växte blev man tvungen att ändra på denna praxis.

I öst blev lösningen myrraoljan, som biskopen helgar och skickar till församlingarna, så att prästerna kan förmedla mysteriet åt de döpta så snart som möjligt efter att dopet förrättats. Sannolikt togs smörjelsen i bruk redan under apostlarnas tid (1 Joh 2:20, 27). Nuförtiden är det sed att patriarken, den lokala kyrkans högvördigaste biskop, bereder och helgar myrraoljan på stora torsdagen. Denna praxis önskar markera Kyrkans enhet. Många lokala kyrkor tar också därför sin myrraolja från Konstantinopels patriarkat, som ett tecken på den panortodoxa enheten.

Prästen bestryker den döptes panna, ögon, näsborrar, mun, öron, bröst, händer och fötter. Smörjandet av dessa kroppens viktigare delar vill påminna om att människan i sin helhet har trätt in i Kristi tjänst, och att Hans nåd berör samtliga kroppens delar, inte endast själen.

Myrraoljan innehåller ett stort antal luktämnen, vilkas mångfald speglar den helige Andes oräkneliga nådegåvor, som härigenom kommer den troende till del (Gal 5:22).

I likhet med dopet anses också myrrasmörjelsen vara unik, och den upprepas inte. Själva myrraoljan kan emellertid användas även för andra ändamål än för utförandet av detta sakrament. Biskopen kan välsigna ikoner med myrran, och bestryka väggarna i en kyrka som blir vigd. Ofta blir en person som återvänder från någon villolära smord med myrra. En person som omvänder sig från någon villolära upptas för sin del i den ortodoxa kyrkans gemenskap via myrrasmörjelsens sakrament.

* * *

I dopet föds ett nytt liv i Kristus i människan, vilket bekräftas i myrrasmörjelsens mysterium. I **nattvarden** mottar människan andlig föda och förenas med Kristus. Hon blir en "bärare av Kristus" och en "bärare av Gud", för när människan tar emot Kristi kropp och blod blir hon ett med Honom. Så blir människan en riktig medlem av Kristi kropp, av Kyrkan, och hon stiger in i det eviga livet.

Nattvardsförrättningen har en tvådelad karaktär. Den är ett mysterium som förenar oss med Kristus och gör oss delaktiga av Hans triumf. Lika mycket utgör den Kristi offer, i vilket vi på ett hemlighetsfullt sätt får delta tvärsigenom tid och avstånd. Genom nattvarden utsträcks Kristi verkliga kropp och blod överallt. I kyrkan förrättas inte Hans offer på nytt, utan en förening äger rum med Hans ursprungliga och enda offer.

Kristus är verkligen närvarande i nattvarden, ingalunda endast på ett symboliskt sätt.

När liturgin förrättas läses följande bön: "Sänd ner Din helige Ande över oss och över dessa gåvor här framlagda. Och gör detta bröd till Din Kristus dyrbara kropp, och det som är i denna kalk till Din Kristus dyrbara blod, förvandlande dem med Din helige Ande, att de för dem som tar del av dem skulle vara till själens nykterhet, till syndernas förlåtelse, till den helige Andes delaktighet, till himmelrikets fullhet, till frimodighet inför Dig, men inte till dom eller till fördömelse."

Det syrade brödet och vinet blandat med vatten förvandlas av den helige Andes kraft till Kristi kropp och blod. De heliga gåvorna kan förvaras exempelvis för de sjukas behov och för att användas när liturgin av någon anledning inte förrättas, som i de förutinvigda gåvornas liturgi.

Den ortodoxa kyrkan förutsätter en omsorgsfull förberedelse av dem som tar del i nattvarden. Aposteln Paulus varnar för ett sorglöst deltagande av nattvarden: "Den som äter Herrens bröd eller dricker hans bägare på ett ovärdigt sätt har därför syndat mot Herrens kropp och blod. Var och en måste pröva sig själv, sedan kan han äta brödet och dricka bägaren. Ty den som äter och dricker utan att tänka på vems kropp det gäller, han äter och dricker en dom över sig" (1 Kor 11:27-29). Alla övriga mysterier är, envar på sitt sätt, nödvändiga just för att möjliggöra ett rätt deltagande i nattvarden. Dopet, myrrasmörjelsen och bikten är avsedda för var och en, äktenskapet, prästvärdigheten och de sjukas smörjelse för dem som behöver dem.

* * *

I **biktens mysterium** förlåter Gud den som uppriktigt ångrar sig och bekänner sina synder inför präst eller biskop, alla synder som begåtts efter dopet. Det enda villkoret för avlösningen är

en uppriktig ånger, en vilja att komma loss från det onda, från synden, och återvända till gemenskap med Gud. Man kunde också kalla det här mysteriet för ett andra dop, ty det återför oss till det tillstånd av själens renhet som vi erhöll genom dopet.

Enligt Kyrkans lära gäller förlåtelsen samtliga synder som vi verkligen ångrar. Av denna anledning har den ortodoxa kyrkan alltid fördömt sådana villoläror, som menar att vissa synder är oförlåtliga. Redan ångern i sig är ett tecken på att Gud kallar syndaren att återvända till sig och är beredd att förlåta denne.

En noggrann muntlig bekännelse av synderna för prästen hjälper denne att få visshet om att ångern är verklig. Å andra sidan är avsikten att man försöker finna ett sådant andligt botemedel, som skulle hjälpa människan att befrias från det onda. Heliga fäder såsom Neilos, Maximos bekännaren och Basileios den store, såg synden som en själens sjukdom, som för att kunna botas kanske fordrade ett rätt kraftfullt läkemedel. Enskilda gärningar, som vi ofta kallar för synder, ansåg de endast vara symptom på denna sjukdom. Detta förklarar för sin del det, att den ortodoxa kyrkan "tillåter" att man faller i samma synder många gånger; inte kan ju symptomen försvinna förrän sjukdomen har botats. Olika botemedel, vilka biktfadern anvisar, kallas för epitimier. En epitimia kan vara en viss bön, givande av allmosor, hjälpande av andra, men ibland också ett tillfälligt förbud mot att delta i nattvarden. Sådana här epitimier är ändå aldrig ett villkor för avlösningen. Gud förlåter våra synder genast när vi bekänner dem. Som ett tecken på detta läser prästen avlösningen redan innan han ger råd i fråga om botemedel.

Synden är sålunda en själens sjukdom, ett avsiktligt brytande av Guds vilja, och inte så mycket utförandet av en viss handling. På så sätt kan vi göra oss skyldiga till en synd först när vi vet att vi handlar i strid med Guds vilja.

* * *

Om äktenskapet har stadgats redan i samband med skapelsen: "Därför skall en man överge sin fader och sin moder och hålla sig till sin hustru, och de skall bli ett kött" (1 Mos 2:24).

I enlighet med Kristi undervisning är äktenskapet ett mysterium, i vilket den helige Andes nåd helgar makarnas frivilliga förening och ger dem styrka att förverkliga äktenskapets syften.

Målet med det här mysteriet är människosläktets fortgång i enlighet med Guds befallning därom (1 Mos 1:28); makarnas inbördes hjälp (1 Mos 2:18); uppfostran av barn; och ett riktigt tillfredställande av såväl kroppsliga som andliga behov.

En ovillkorlig förutsättning för äktenskapet är mannens och kvinnans inbördes överenskommelse. Äktenskapets mysterium träder dock i kraft först genom vigningen. Av denna anledning kan inget annat förbund i kyrkligt avseende anses som äktenskap än ett sådant, vars parter är vigda i enlighet med ortodox praxis. Den nåd som erhålls i samband med vigningen helgar äktenskapet och stärker makarna i fullföljandet av äktenskapets mål.

I enlighet med Jesu undervisning (Matt 5:32) är äktenskapet oupplösligt. Den ortodoxa kyrkan tillät emellertid redan tidigt skilsmässa på grund av den mänskliga svagheten och ofullkomligheten. Frånskilda och änkor eller änklingar har möjligheten att få en kyrklig vigsel till ett andra och till och med tredje äktenskap, även om ett enda äktenskap är det ortodoxa idealet. Av den anledningen tillåts inte ett andra äktenskap för dem som tillhör prästerskapet. Äktenskap tillåts inte heller mellan nära släktingar. Sådana anser den kanoniska rätten även sysslingsbarn vara, liksom dem som blivit släktingar via fadderskap. Även äktenskap med en icke-kristen är förbjudet, men Kyrkan tillåter emellertid - med undantag för prästerskapet - blandäktenskap mellan en ortodox och en annan kristen (döpt). Härvid förutsätts att barnen döps och fostras till medlemmar av den ortodoxa kyrkan.

Vigselförrättningen föregås av förlovningen, en välsignelse

av ringarna. I själva vigselförrättningen kan tre huvudmoment urskiljas. Kröningen beskriver mannens och kvinnans konungsliga värdighet och ansvar som familjens huvud; brudparet går tre gånger runt bordet, och den cirkel som då bildas tecknar evigheten - idealet är ju att äktenskapet förblir oupplösligt; brudparet avnjuter en gemensam bägare vin, vars samtidigt söta och bittra smak påminner om att i varje äktenskap är både med- och motgångar att vänta.

* * *

Gud har gett oss de heliga mysterierna för den skull att vi frivilligt, av vårt eget beslut, genom dem skall kunna närma oss Gud och komma i förbindelse med Honom. Guds osynliga nåd är verksam i dem genom den synliga materian och det hörbara ordet i en för människan begriplig form. För att dessa synliga förrättningar verkligen skall vara mysterier behövs en präst för att förrätta dem. Han är som ett instrument i Guds hand, en förmedlare av nåd i mysterierna, men inte förverkligaren av dem.

I **prästvårdighetens mysterium** insätter den helige Andes nåd den som skall vigas i ett av prästämbetets tre steg, då biskopen lägger sina händer på hans huvud i enlighet med det som var apostlarnas praxis (Apg 6:6).

Den rätte förrättaren av prästvårdighetens mysterium är alltid biskopen. Då varje biskop vigts av sin företrädare, fortsätter detta mysterium bakåt i tiden ända till apostlarna, de första biskoparna. Denna kontinuitet kallas för apostolisk arvsföljd, vilken även sträcker sig till prästämbetets övriga steg, till präster och diakoner.

Det här mysteriet gör det möjligt för den vigde att utföra prästerliga uppgifter, särskilt mysterierna, men ger honom också fullmakt att predika Guds ord samt fungera som Kyrkans

herde. Utöver de prästerliga sysslorna förrättar biskopen även prästvigningen, vigningen av en ny kyrka och helgandet av myrran. Diakonen kan å sin sida deltaga i förrättandet av mysterierna endast som biskopens eller prästens biträde, men kan med biskopens lov predika och överhuvud deltaga i Kyrkans förvaltning och i annat, exempelvis i social verksamhet.

Prästämbeets sakrament upprepas aldrig. Ifall någon döms till att avsäga sig prästvärdigheten, kan denne inte längre vigas. Inte heller är en förflyttning från ett högre steg till ett lägre möjlig. Samma fordringar för de sökande föreligger egentligen till samtliga steg, men Kyrkans praxis har lett till att enbart ogifta personer eller änklingar väljs till biskopar. Men inte heller diakoner eller präster får gifta sig efter sin vigning, eller ingå ett andra äktenskap.

* * *

De sjukas smörjelse eller oljehelgelsen är ett mysterium där prästen smörjer mottagaren av smörjelsen med en helgad olja och samtidigt åkallar nåden att bättra såväl kroppens som själens sjukdomar.

Aposteln Jakob har i sitt brev gett en tydlig befallning om förrättandet av det här mysteriet: "Är någon av er sjuk, skall han kalla till sig de äldste i församlingen, och de skall smörja honom med olja i Herrens namn och be böner över honom. Deras bön i tro skall rädda den sjuke, och Herren skall göra honom frisk. Och har han syndat, skall han få förlåtelse" (Jak 5:14-15). Också i Markusevangeliet berättas det om hur apostlarna "smorde många sjuka med olja och botade dem" (Mark 6:13).

Kyrkans stadgar förutsätter egentligen att sju präster tillsammans skall förrätta detta mysterium, men i praktiken är detta vanligtvis ogenomförbart. Också en enda präst kan utföra

det, men också han läser likväl sju evangelie- och episteltexter med sju böner efter dem, samt smörjer den sjuke sju gånger. Talet sju avbildar den helige Andes nådegåvors mångfald, men påminner också om att det kan finnas många olika skäl till våra sjukdomar.

I de sjukas smörjelse används en ren olivolja, som av gammalt utgjort en symbol för allt gott, såsom hälsa och välstånd. Prästen bestryker pannan, näsborrarna, kinderna, munnen, bröstet samt händerna. Så här ger man uttryck för att människans samtliga sinnen är behövliga, men att de också kan utgöra syndens och sjukdomens ursprung.

Det här mysteriet utförs på alla, utan att se till ålder. En allvarlig sjukdom är ingalunda en förutsättning för smörjelsen. Det enda som behövs är en uppriktig vilja att be om Guds hjälp. De sjukas smörjelse förmedlar även förlåtelse för sådana synder, som man inte äger förmåga att bekänna.